

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Responsiones Scriptæ A Philippo Melanthere Ad Impios Articulos Bauaricæ Inquisitionis

Melanchthon, Philipp

Vvitebergæ

VD16 M 4171

XXV. An credant Sanctos, qui in cœlo uiuunt, honorandos, & inuocandos, & ab eis auxilium & interceßionem petendam esse?

urn:nbn:de:hbz:466:1-36288

tum, & tollunt discrimen peccati regnantis & non
regnantis, contra Regulam: Milita bonam militiam,
am, retinens fidem & bonam conscientiam.

ARTICVLVS XXV.

*An credant Sanctos, qui in caelo vi-
uunt, honorandos esse & in-
uocandos, & ab eis auxili-
um & intercessionem
petendam esse?*

Respondeo primum de inuocatione, postea
de honore. Affirmo omnes inuocationes,
quæ sunt ad res, quæ non cernuntur, quæ
non sunt Deus, esse impias & damnatas. Hæc asse-
ueratio confirmatur illo dicto: Dominum Deum
tuum adorabis, & ipsi soli seruias. Confirmatur
etiam hoc argumento: Inuocatio tribuit omni-
potentiam illi quod inuocatur, quia oportet inuoca-
tum absentem uidere motus cordis. Solus Deus est
scrutator cordium. Igitur solus Deus inuocandus
est.

Itaq;

Itaq; de inuocatione hominum mortuorum, etiamsi uiuunt in cœlo, sentiendum est idem quod de inuocatione statuarum, de qua dicitur: Fugite Idola, quia sancti homines non sunt scrutatores cordium. Nec dubium est, hanc tetram consuetudinem inuocandi homines mortuos ab Ethnicis exemplis ortam esse, quæ multipliciter abducit homines à Deo, & à uera inuocatione. Sæpe dicit Lutherus: Cum multæ sint causæ, propter quas execranda est inuocatio hominum mortuorum, hanc inter cæteras sæpe cogitandam esse, quod ea consuetudine obscuratum sit testimonium de diuinitate Christi. Prophetæ affirmant Messiam inuocandum esse, Ergò testantur esse omnipotentem, sicut & Iacob inuocat Christum: Benedicat Deus &c. & Angelus qui liberauit me ab omnibus malis. Id Argumentum obruitur tetra consuetudine inuocandi homines mortuos.

Consideretur autem impudentia scriptorum Bauarici Articuli. Iubent peti non solum intercessionem, sed etiam auxilium, Alij uerecündiores, qui defendunt illas inuocationes, tantum iubent petere intercessionem. Isti iubeant etiam petere auxilium, ut confirmet multa ingentia scelera, Volunt hominibus tribui opera propria omnipotentis Dei, quòd liberent à morte, à morbis, à potestate Diaboli,

boli, quòd dent diuitias & fœlices euentus in om-
nibus negocijs. His petitionibus auxiliij omnibus op-
ponantur perspicua testimonia, quæ præcipiunt à
solo Deo petere auxilium fiducia mediatoris Chri-
sti, iuxta dictum: Quicquid petieritis Patrem in
nomine meo, dabit uobis. Osee 13. Ego Dominus
Deus tuus, qui eduxi te ex terra Aegypti. Deum
præter me nescias, Et saluator non est præter me.
Item, O mors, ero mors tua, ô inferne, ero pestis
tua. Psal. 49. Inuoca me in die tribulationis, & eri-
pam te, & honorificabis me. Esa. 43. Ego ego Do-
minus, & non est præter me Saluator. Et filius di-
cit: Ego uitam æternam do eis. Item de beneficijs
corporalibus, Deuter. 20. Ipse est uita tua, & lon-
gitududo dierum. Item, Nisi Dominus ædificauerit
domum, &c. Hoseæ 2. Et nesciuit, quòd ego fru-
mentum ei dederim, ideo rursus auferam frumen-
tum meum. Prouerb. 10. Benedictio Domini di-
uites facit.

His & similibus testimonijs confirmati
sciamus bona æterna & corporalia Dei beneficia
esse, & contumelia Deum affici, cum creaturis tri-
buitur omnipotentia. Alij minus impudentes non
auxilium, sed intercessionem petendam esse ab ho-
minibus, qui uiuunt in Ecclesia cœlesti, dicunt. Sed
sciamus ab æterno Patre unicum intercessorem
in arcano

in arcano consilio diuinitatis constitutum esse, scilicet, Dominum nostrum Iesum Christum. 1. Tim. 2. Vnus Mediator Dei & hominum homo Christus Iesus. Item, Quicquid petieritis Patrem in nomine meo, dabit uobis. Rom. 8. Qui & interpellat pro nobis. Et Ebræos 7. Semper uiuens ut interpellat pro eis.

Sciendum est autem, hæc duo in officio mediatoris contineri: & intercessionem & applicationem meritorum ipsius, propter quæ petit nos recipi, & gemitus nostros audiri. Discernit igitur uera Ecclesia suam inuocationem ab omnium gentium inuocatione, quod & uerum Deum alloquitur patefactum misso filio & dato Euangelio. Et accedit fiducia Mediatoris, qui est Dominus noster Iesus Christus, crucifixus pro nobis, & resuscitatus, & interpellans pro nobis, propter cuius merita & interpellationem sciamus certò nos recipi & exaudiri, nec inuocationem nostram inane murmur esse. Ideò uetus Ecclesia in precationibus semper addidit: Per dominum nostrum Iesum Christum. Et ualdè prodest, commonefactionis causa habere formam precationis plenius scriptam, qua discernatur inuocatio Christiana ab Ethnicis.

Detestandus est etiam Canisius, qui ut stabiliat inuocationes hominum mortuorum, negat Christum nunc pro nobis interpellare, cum manifestè

festè scriptum sit ad Ebræos : Semper uiuens, ut in-
terpellet pro eis. Et passim extant pia dicta uete-
rum scriptorum in hanc sententiam, ut Cyprianus
in precatione ante supplicium pag. 505, inquit:
Ego in tuo nomine peto, ut tu à Patre petas, ut de-
tur mihi. Et Eusebius lib. 10. histor. Eccles. pag.
112. In Græco Codice : Magnus uniuersæ Eccle-
siæ Pontifex ipse Iesus unigenitus Dei benè fra-
grantem odorem & incruentus & incorporeas
hostias precum ab omnibus læto uultu & supinis
manibus accipiens cœlesti Patri & Deo omnium
creaturarum, offert, primus ipse adorans, & solus
Patri dignum tribuens honorem. Deinde omnibus
nobis placatum manere & propitium semper pre-
cans. Et apud Augustinum dicitur : Stat Filius ad
deprecandum pro nobis, & sedet ad iudicandum.

Inuocatio absentum per sese tribuit omni-
potentiam illis, qui inuocantur, quia testatur illos
cernere motus cordium in omnibus ubiq; terrarum.
Ideoq; inuocatio est Honos, qui tantum Deo tribu-
endus est, & cum Propheta docent inuocandum esse
Messiam, testantur Deum ac omnipotentem esse.
Deinde petitio auxiliij etiam tantum ad Deum faci-
enda est. Quia dare uitam, tollere morbos, dare
res nascentes, hæc & similia sunt etiam opera om-
nipotentie Dei. Tertiò, nec honos mediatoris &

G inter-

intercessoris in ullam personam transferendus est,
præter CHRISTVM. Quartò, nullus cul-
tus in Ecclesiam inuehendus est sine testimonio
uerbi Dei, iuxta dictum: Frustra colunt me manda-
tis hominum.

Ex his causis manifestissimum est dam-
nandas esse inuocationes, quæ fiunt ad creaturas.
Et cum tales inuocationes sint manifesti cultus
Idolorum, non solum in ministerio Euangelij dam-
nandæ sunt uoce doctrine, sed etiam à Magistra-
tibus politicis prohibendæ sunt, & statuæ ad quas
fiunt concursus, aut etiam inuocationes, delendæ
sunt, ut in primo Præcepto dicitur: Non facias tibi
sculptile. Et Deut. 12. Confringite statuas. Hæc
præcepta rectè intellecta non tantum sunt cere-
monialia, sed etiam moralia, quia certissimum est
Magistratum debere blasphemos & Magos puni-
re, & ut delet magica instrumenta, ita etiam falsæ
inuocationis instrumenta auferat. Fiant autem hæc
ordine per Magistratus, non seditiosis tumultibus.

Cum autem in inchoatione hominum mor-
tuorum & statuarum, Pontificij manifestos cultus
idolorum exercent, & multa habeant exempla
similia turpitudinis Ethnicæ, sciamus & hanc cau-
sam necessariam esse, cur ab eis seiuncti simus, ui-
delicet, ut fugiamus cultus idolorum, sicut sepe
præceptum

præceptum est, 2. Corinth. 6. Nolite distrahi in
diuersum iugum cum gentibus.

Excogitarunt Pontificij adeò futilia so-
phismata ad defensionem huius impij quæstus, ut
non sit opus longa refutatione. Affingunt inter-
pretationem alienissimam dicto in Genesi cap. 48.
Legit noster interpres, Inuocetur super nos nomen
meum, & nomina patrum meorum Abraham, &
Isaac. Ibi nequaquam loquitur Iacob de precatione
facienda ad sese, & ad Abraham, & ad Isaac, sed
de nominandis his nepotibus nomine patrum, quæ
nominatio testetur eos esse hæredes promissionum,
quæ patribus factæ sunt.

Hæc est natiua sententia, ut omnes norunt,
quibus linguæ Ebrææ phrasis nota est. Nec uerò
tantum abijciamus impiam consuetudinem inuo-
candi homines mortuos, sed etiam discamus, & se-
riò exerceamus ueram inuocationem, quæ fit ad ue-
rum Deum patefactum in Ecclesia misso filio &
dato Euangelio. Et fiat inuocatio mentione & fi-
ducia filij, & in ipsa precatione cogitatio nostra
seiuugat ueram inuocationem ab Ethnica, Turcica,
& omnium impiorum inuocationibus. Recte cogi-
temus de essentia & uoluntate Dei, & recordemur
capita doctrinæ, quæ de uera inuocatione sæpè
recitantur, nosq; confirmemus cogitatione uerbi
diuini, & fide accedamus ad Deum, petamus &

expectemus necessaria, sicut dulcissimè dicitur
Ephes. 3. Per hunc audacter accedimus in fiducia
per fidem eius. Ebræos 4. Habentes talem sum-
mum Sacerdotem accedamus cum fiducia ad Thron-
num gratiæ, & accipiamus misericordiam & gra-
tiam. Talem inuocationem sciãmus summum cul-
tum & proprium esse Ecclesiæ Dei. Deniq; &
præcepta & promissiones sæpe recordemur, ut
Petite & accipietis. Oportet semper orare, &
non defatigari. Et in Siracide: Non sis pusilla-
nimis in precatione tua, id est, multa & magna
petitio, nec indignitate tua, nec dubitatione deter-
rearis à petendo.

Altera pars Bauarici articuli insidiosè
interrogat de honore Sanctorum. Ipsi enim hono-
rem intelligunt inuocationem, cum longè aliud sit
honor, qui Sanctis tribuendus est, uidelicet, mentio
ipsorum in Ecclesia propter sex causas, quarum
prima est: Vt perpetua historia Ecclesiæ aspi-
ciatur.

Secunda, ut testimonia de doctrina, de
ministerio docendi & de Ecclesia considerentur.
Sunt enim edita miracula, factæ mirandæ uoca-
tiones, illustrata doctrina propter uniuersam
Ecclesiam.

Tertia,

Tertia, ut Deus celebretur, & ei gratia
agantur, quod se patefecit, tradidit doctrinam, ostē-
dit presentiam suam in Ecclesia.

Quarta ut exempla confirment fidem
nostram, cum scimus ipsos exauditos & adiutos
esse, ut in Psalm. 33. dicitur: Iste pauper clamauit
ad Dominum, & Dominus exaudiuit eum. Igitur
accedite.

Quinta, ut pro uocatione singuli eorum
exempla imitemur.

Sexta, ut ipsi etiam laudentur, quod donis
Dei benè usi sunt.

Necesse est enim nosse uniuersam histori-
am Ecclesie, quantum sciri potest, & conferre
consensum expressum in scriptis Prophetis, A-
postolicis, Symbolis & scriptoribus uetustatis ac pu-
rioribus, & discere uerum genus doctrine pro-
prium Ecclesie ab omnium temporum mendacijs
& imposturis. Et cum cernis, quæ sit uera Eccle-
sia, Deo gratia agantur, quod se clementer pate-
fecit, & semper æternum aliquem coetum colligit,
in qua consideratione lateris sciens esse aliquam
ueram Ecclesiam, iuxta articulum Symboli: Credo
esse Ecclesiam Catholicam, & te amplectentem
idem doctrine genus membrum esse ueræ Ecclesie,
recipi & exaudiri à Deo, & esse heredem mi-
randæ societatis & latissimæ consuetudinis cum

Deo & coelesti Ecclesia. Imiteris etiam certamina, inuocationem & alias uirtutes Sanctorum, qui ornati sunt testimonijs diuinis, ut si de Dauide dicas, ordina eas per singulos articulos Symboli & considera, quae tradiderit testimonia illustra de filio Dei, & adiungas uetustiora & sequentium in uera Ecclesia sententias. Postea aspice testimonia, quae Deus Dauidi tribuit in singularibus uictorijs, quae ostendunt huius uiri doctrinae credendum esse. Occurret in eius historia & doctrina de recipiendis lapsis. Ibi adiungas similia exempla, conuersionem Aaronis, Manasse, Petri & aliorum, & accommode ad dicta Euangelij, quae affirmant recipi lapsos, ut Dominus inquit: Septuagies septies remitte. Sunt enim exempla ad regulas accommodanda. Hac integra consideratione fidem confirma, nec de uno homine dici utiliter potest, nisi & Symbola & omnium temporum Ecclesiam intuearis.

Hae commemoratio utilis est, & gloriam Dei illustrat, deinde ornat ipsos quoque, qui sunt domicilia Dei, & testes de eo, & sunt ordinati in gentibus uirtutibus, quae etiam sunt testimonia de Deo & praesentia Dei in Ecclesia.

Articulus